

gjenforlangte, det er det, der forundrer mig mere. Jeg er dog tilbøielig til at antage, at der er Meget at ordne ved Universitetet, hvad ogsaa det ærede Medlem, jeg sidst henvisste til, lod formode, for at det virkelig som Resultat kan fremtise ikke Embedsføgere i hundredevis, Mænd med den almindelige jævne Dannelse; men ogsaa meget fremtrædende Lærde, hvis Eys kan skinne ogsaa ud over Fædrelandets Grændser. Jeg tør ikke kalde det en „Examinationsanstalt“, det blev nævnt ifjor og meget ilde optaget; men jeg troer dog, at den Maade, som flere Universitetslærere benytte, idet de dictere, naar Andre vilde tale osv., just ikke vidner mod Anvendelsen af et saadant Udtryk. Specielt skal jeg nævne for den høitærede Undervisningsminister, at man pleier ikke at anvende en Conto paa Finantsloven: „Ett videnskabelige Formaaels Fremme“ paa den Maade, at man uden Concurrence ansætter Nogen i en af denne Conto lønnet Post, medmindre der findes en ganske fremtrædende Videnskabsmand, hvem man saaledes maatte sikkre sig. Saavidt jeg veed, er der en Docentpost besat, uden at Concurrence har fundet Sted, og uden at man vel tør paa-staae, at den Vedkommende var selvskreven til Posten. Jeg tør formode, at uagtet det er en Uregelmæssighed, saa vil denne Uregelmæssighed dog ikke have til Folge, at, naar Professuratet endelig skal besættes, man da ogsaa vil undgaae Concurrence. Communitetet blev stiftet af Frederik den 2den for at skaffe Middagsmad og Aftensmand for 100 fattige Studenter. Dets Indtægter ere stegne til 124,000 Rd.; det er over 1,000 Rd. til Middagsmad og Aftensmad for hver Student. Jeg nævner dette som et Exempel paa, hvor nødvendigt det er at eftersee, om der ikke under de nuværende Forhold burde foretages en ganske anden Anvendelse til Fordeel for de mere Uformuende i Samfundet af disse store Midler; end der nu gjøres. — De lærde Skolers Undervisningsplan tør jeg ikke gaae ind paa. Den er vel sagtens endnu ligesaa tydelig i sit Anlæg, som den har været i hele den sidste Mennefsaalder; men det er jo bekjendt nok, at disse lærde Skoler i Regelen kun ere forberedende Anstalter for vore

Embedsmænd — hvad der jo er nævnt af Flere —, og at de ikke ere anlagte saaledes, at de, der udgaae derfra — i alt Fald ikke i noget større Antal — ere til rigtig Gavn og Nytte for det praktiske Liv. Et Andet vil jeg omtale, det er de lærde Skolers Antal; turde det ikke være indlysende, at det efter vore Forhold er for stort, og at man burde anvende en Deel af de Midler til høiere folkelig Undervisning i en anden Retning og til større Nytte i det Hele taget. Der liggerovre i Jylland Horsens, Aarhus og Randers, 3—4 Mitt fra hinanden, hver med sin lærde Skole. Der er her paa Sjælland Næstved, Frederiksberg lærde Skoler og Metropolitanskolen foruden de to, Helsingholm og Sorø. Jeg er meget tilbøielig til at troe, at Trangten til lige Anstalter vilde blive tilfredsstillende ved f. Ex. at have een Skole i hvert Stift. Specielt om Sorø Academi's Forhold var der nedsat en Commission. Selv om man noget underhaanden veed, hvad denne Commission har foretaget sig, saa synes det mig dog onskeligt, om den høitærede Minister vilde fremlægge for os Resultaterne af denne Commission's Virksomhed, hvilket, saavidt jeg veed, ikke endnu har været Tilfældet, og dernæst turde det ogsaa være et Spørgsmaal, om ikke — saaledes som blev nævnt igaar af et æret Medlem — det stedsse vorende Overflud kunde anvendes paa en heldigere Maade uden at lægges til Capitalen. At en Deel af Seminarierne snart vil blive overflødig, det vil selve Forholdenes Udvikling lede til. Jeg troer, det vil være i Statsseminariernes egen velforstaaede Interesse at fritage dem for at døe Straadød og at lade dem blive en mere heltemodig Død tildeel ved at nedlægge dem; der vil da saa altid være ladet Livet tilbage om, hvorvidt de kunde have bestaaet eller ikke. Jeg nævner derfor det Haab, at vi maae faae enten fra Regjeringen eller fra Seminariernes Ven, det ærede Medlem for Præsto Amts 4de Valgfreds (Frølund), et Forslag om Nedlæggelsen af idetmindste et Par Seminarier; der er intet Formaal, som kan lide derved, og der vil kunne spares derved en Snees Tusinde Rd. Saa have vi et andet Slags Anstalter, som kaldes Følkehøiskoler. For et Par Aar siden stillede